

Liselotte Knagaard
Formand, Beder- Malling Vinterbadeklub

Naturbeskyttelse (F2
postkasse)
J.nr. 2025 - 61428
Ref. jkw
Den 31. juli 2025

Dispensation til midlertidig opstilling af tøndesauna i perioden 1. oktober 2025 til 30. april 2026 ved offentlige toiletbygning ved Ajstrup Strand inden for strandbeskyttelseslinjen på matr. 46 Østerlavet, Malling i Aarhus Kommune

Ansøgning

I har ansøgt om dispensation efter naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til midlertidig opstilling af tøndesauna i perioden 1. oktober 2025 til 30. april 2026 ved offentlige toiletbygning ved Ajstrup Strand inden for strandbeskyttelseslinjen på matr. 46 Østerlavet, Malling i Aarhus Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til at der i tidsrummet 1. oktober 2025 til 30. april 2026 kan opstilles en saunatønde som ansøgt.

Dispensationen meddeles på vilkår, at der – evt. mod betaling - skal være adgang for offentligheden på udvalgte tidspunkter. Opstilling og nedtagning af saunatønden skal ske inden for det nævnte periode.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Beder-Malling Vinterbadeklubs ansøger om tidsbegrænset dispensation til opsætning af tøndesauna ved Ajstrup Strand den kommende vinter fra 1. oktober 2025 til 30. april 2026. Vinterbadeklubben har siden 2019 haft mulighed for i korte perioder i dagtimerne at kunne opstille en mobilsauna ved parkeringsplads i tilknytning til Ajstrup Strand.

Ansøgningen skal ses som et pilotprojekt i lyset af den igangværende dialog henimod en dispensationsansøgning til en permanent løsning med toilet, omklædning og sauna i området ved den nordlige toiletbygning ved Ajstrup Strand. Denne dialog er påbegyndt på baggrund af et tidligere projekt ”Havhuset”, der har været forelagt Kystdirektoratet og som omfattede et større bygningskompleks ved den sydlige toiletbygning ved Ajstrup Strand, der skulle indeholde sauna samt faciliteter for andre brugergrupper. Der har i 2024 og 2025 været drøftelser mellem gruppen bag projektet og Kystdirektoratet og Naturstyrelsen, hvor direktoratet har tilkendegivet, at projektet efter direktoratets vurdering ikke ville kunne opnå dispensation. På denne baggrund er ovennævnte dialog påbegyndt.

Ejendommen hører under Naturstyrelsen, der har meddelt fuldmagt til Beder-Malling Vinterbadeklub til at ansøge om midlertidig dispensation til tøndesaunaen. Naturstyrelsen har stillet som vilkår for opstillingen af saunaen:

Naturstyrelsen Søhøjlandet har dog et par forudsætninger for at kunne give en fuldmagt. Reglerne bunder i principperne om alles lige muligheder på arealerne og at der som udgangspunkt ikke gives eksklusive privilegier til bestemte grupper:

- *Den sauna som opstilles skal have en åben medlem- / venteliste. Dvs alle skal i princippet kunne blive medlem af vinterbadeklubben.*
- *Tilladelsen gælder for perioden 1. oktober 2025 til 30. april 2026.*
- *Såfremt arbejdet med at opføre en kombineret toilet- og saunabygning går i stå og virker udsigtsløst, forbeholder vi os retten til at trække tilsagnet tilbage og vender tilbage til situationen før.*
- *Tilladelsen er alene en lodsejeraccept af projektet og forudsætter, at alle nødvendige tilladelser hos relevante myndigheder mv. er indhentet.*

Beder-Malling Vinterbadeklub har på denne baggrund ansøgt Kystdirektoratet om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. I ansøgningen anføres bl.a.:

Vi fik første gang tilladelse fra naturstyrelsen til at opsætte en mobilsauna i dagtimerne ved den sydlige parkeringsplads ved Ajstrup Strand en weekend om måneden vinteren 2019-20. Vinteren 2023-24 fik vi lov til at opsætte mobilsaunaen to gange om måneden og den seneste vinter 2024-25 havde vi tilladelse til at opsætte saunaen op til 3 weekender om måneden, fortsat kun i dagtimerne.

Vi har indtil nu lejet en mobilsauna, tøndesauna, opvarmet med brændefyr ved et udlejningsfirma. De første par vintre var det en tøndesauna med plads til 6 personer, ca. 2 x 2,5 meter og vinteren 2023-24 en lidt større tøndesauna på 300 cm lang x 197 cm i diameter med plads til 8- 10 personer. Den seneste vinter 2024-25 valgte vi at leje en lille tøndesauna med plads til 2 – 4 personer på 170 cm lang x 197 cm i diameter.

.....

Til trods for den meget begrænsede kapacitet var interessen for vores lille sauna stor med 20 – 30 besøg i saunaen pr. dag mellem kl. 8-16.

Grundlag for opsætning af midlertidig tøndesauna ved Ajstrup Strand vinteren 2025- 26

Ansøgningen om midlertidig dispensation til opsætning af en tøndesauna ved Ajstrup Strand skal ses som et pilotprojekt i lyset af den igangværende dialog med de relevante myndigheder henimod en dispensationsansøgning til en permanent løsning med toilet, omklædning, sauna og vinterbadebro i området ved den nordlige toiletbygning ved Ajstrup Strand. Den midlertidige løsning med opsætning af en tøndesauna vinteren 2025-26 bakkes op af Århus Kommune, Teknik og miljø samt Sport og fritid, samt af Naturstyrelsen, som er lodsejer, såfremt alle nødvendige tilladelser hos relevante myndigheder mv. er indhentet.

.....

I lighed med vores vision for en permanent løsning forestiller vi os, at tøndesaunaen bliver et naturligt blåt mødested alle, der holder af at færdes på stranden. Opsætningen af tøndesaunaen i vinterhalvåret 2025-26 skal understøtte vinderbadeaktiviteter og andre havrelaterede aktiviteter ved Ajstrup Strand og være tilgængelig for såvel medlemmer som ikke medlemmer i det omfang, det er muligt med den begrænsede kapacitet som en mellemstor tøndesauna har.

Konkret vil der være ”offentlig adgang” til tøndesaunaen en til to gange ugentligt i faste tidsrum, hvor det er muligt for ”ikke medlemmer” at købe sig adgang til brug af saunaen. På sigt arbejder vi frem i mod en digital løsning, hvor alle interesserede via nettet kan købe adgang til saunaen, dette vil dog først være muligt at etablere med en permanent løsning, hvor vi har en elopvarmet sauna og en elektronisk adgang til saunaen.

Det er muligt for alle interesserede at tilmelde sig Beder-Malling Vinterbadeklub via hjemmesiden bmklub.dk. Vi har valgt den kommende sæson 2025-26 som udgangspunkt at have et loft på 200 medlemmer, da vi forventer stor interesse for at benytte tøndesaunaen og er usikre på, hvor mange medlemmer den begrænsede kapacitet kan bære. Vi har derfor også oprettet mulighed for at skrive sig på en åben venteliste i vores medlemssystem Conventus, når vi rammer 200 medlemmer. Alt efter hvor mange medlemmer, som reelt kommer til at benytte tøndesaunaen den kommende vinter, vil vi løbende vurdere, om vi kan opjustere antallet af medlemmer.

Beskrivelse af tøndesauna, placering samt drift og vedligeholdelse

Vi vil gerne have tilladelse til at opsætte en tøndesauna lavet af træ på mellem 3 og 3,5 m længde og 2 til 2,5 m i diameter med plads til 8-10 personer (se fotos herunder) Bemærk at den tøndesauna vi vil have er uden "terrasse".

Tøndesaunaen vil være med brændefyr, hvorfor vi også beder om tilladelse til at opsætte en mindre boks/ kasse til brænde op imod tøndesaunaen. Tøndesaunaen vil blive placeret på bjælker eller lignende så den er hævet 30-40 cm over jorden, for at imødegå eventuelle "oversvømmelser". Der vil blive etableret en lille trappe foran saunaen som sikker adgang til saunaen.

Vi foreslår en placering overfor den nuværende nordlige toiletbygning ved Ajstrup Strand ud mod hybenbæltet. Placeringen er i overensstemmelse med det område som Naturstyrelsen peger på og som Teknik og Miljø i Århuskomme også har godkendt.

Åbningstider og brugergrupper af tøndesaunaen vinteren 2025-26

Vi forestiller os at tøndesaunaen er åben alle weekender hen over vinteren, lørdag og søndag fra ca. 7- 16. Hertil vil vi efter behov og frivillige kræfter holde saunaen åben to til tre morgener på hverdage og en til to eftermiddage. De

primære brugergrupper af tøndesaunaen vil være medlemmer af Beder -Malling Vinterbadeklub og medlemmer af BMI Outdoor og Havsvømmere.

Hertil vil det være muligt for ikke medlemmer at købe sig adgang til saunaen i fastetidsrum en til to gange om ugen.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 1.500 m mod sydvest. Når der henses til det ansøgte karakter og dets placering er det Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke kan påvirke Natura 2000-området, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering. Det vurderes endvidere, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, idet Kystdirektoratet vurderer, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod at foretage ændring i tilstanden af arealer inden for strandbeskyttelseslinjen, herunder foretage bebyggelse, udstykning, matrikulering og arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en friholdelse af strandene og de umiddelbart bagvedliggende kystområder mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

Efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, kan der kun i særlige tilfælde meddeles dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Der kan derfor kun dispenseres, hvis særlige forhold taler for det, herunder hvis der er tale om et nødvendigt formål, som bør gå forud for den generelle beskyttelsesinteresse, og der ikke ved en dispensation skabes præcedensvirkning i strid med det generelle formål med reglerne. Bestemmelsen administreres i praksis meget restriktivt.

Det fremgår af lovbemærkningerne til ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 – ”kystloven” - at det i overensstemmelse med hidtidig praksis vil være muligt at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Der vil således som hidtil kunne tillades opstilling af toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre, til opfyldelse af friluftsfunktionen nødvendige, beskedne opholdsfaciliteter. Der forudsættes, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur, og at faciliteterne skal benyttes til et alment eller offentligt formål.

Kystdirektoratet vurderer, at saunatønden må anses som værende et mindre anlæg, samt at den placeres under hensyntagen til den omgivende natur idet opstillingen sker i tilknytning til en eksisterende toiletbygning og i tilknytning til et areal hvor der kan parkeres. Der er endvidere alene er tale om en midlertidig opstilling af saunatønden fra oktober til udgangen af april 2025.

Uanset saunaen ikke henstår åben og er frit tilgængelig 24 timer i døgnet, men alene er tilgængelig på særlige tidspunkter, heraf i en begrænset periode for offentligheden, finder Kystdirektoratet, at det kan gøres gældende at den vil være tilgængelig for og kan benyttes af offentligheden.

Det bemærkes i øvrigt, at Naturstyrelsens vilkår om at ”.... sauna som opstilles skal have en åben medlem- / venteliste. Dvs alle skal i princippet kunne blive medlem af vinterbadeklubben”, ligeledes er opfyldt.

Kystdirektoratet finder på denne baggrund efter en samlet vurdering af det ansøgte, at der kan dispensers til opstillingen af saunatønden som ansøgt.

Det indgår med afgørende vægt i denne vurdering, at der ikke ved en dispensation skabes præcedensvirkning i strid med det generelle formål med reglerne, grundet de konkrete forhold, der ligger til grund for dispensationen.

Med venlig hilsen

Jan Kofod Winther
Kystzoneforvaltning (F2 postkasse)
+45 91 35 74 34
jkw@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Aarhus Kommune; miljoeoenergi@aarhus.dk; post@mtm.aarhus.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Århus, aarhus@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Århus Bugt, aarhus@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Århus, aarhus@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk

post@mtm.aarhus.dk; miljoeogenergi@aarhus.dk; dn@dn.dk; aarhus@dn.dk;
fr@friluftsraadet.dk; aarhus@friluftsraadet.dk; natur@dof.dk; dof@dof.dk;
aarhus@dof.dk; dbf.oestjylland@gmail.com; miljo@kano-kajak.dk;
sager@jaegerne.dk; nst@nst.dk; anto@aarhus.dk; TNM@nst.dk;
liselotte.knagaard@mail.tele.dk;

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.